

CITATTERIA UND ZACKENDULLST

ÖREG EMBER, 1976 (a Czorneboh menti Wuiscke-ben, Oberlausitz körzet) // „Ott voltam mindkét háborúban — a tizennégyesben és a *mostaniban* is.”

„MITŐL VAN ez az örökös, szörnyű üldözési mánia? Hiszen itt vagyok, Önöknél” — mondta a bácsika az Állambiztonsági Hivatalból.

ELÉGIA, 1980 // Mi minden volt hajdanában: édesgyökér; óriás főzőkolbász; borókalimonádé; repedt tojás leszállított áron; Isten. / „Ulbricht alatt még, még Ulbricht alatt, Walter alatt volt még ilyesmi...”

„AKI KIABÁL, annak nincs igaza”, mondta áldozatának a verőlegény.

FELEDHETETLEN PILLANAT 1977-BEN, amikor az öreg T. a pipáját tisztogatja gondosan, és hirtelen felsóhajt: „Ah, ah, a mi szegény, öreg, kis forradalmunk...”

EGY REFERÁTUMBÓL // „... Egyre több ember érti meg örvendetes módon, hogy így nem mehet tovább, és hogy kerületünk aligha érheti be égen-földön egyetlen piszoárral. Különösképpen ha tekintetbe vesszük lakosságunk megnövekedett igényeit, valamint a mind differenciáltabb...” Nyolcvanhat, nyolcvanhét, nyolcvannyolc, és most végre Önök is tudják, miért került szükségképpen sor a „forradalomra” néhány hónappal később.

SÍRFELIRAT (A lakáshivatalnak ajánlva) // Kösz szépen a kiutalást, Schulze! Csak sajnos tizenegy és fél évvel megkésett! — Engem már elláttak, *végkielégültem!* — Köszönöm!

EN PASSANT // „A munkához való emberi jognak még Büntetésvégrehajtó Intézetekben is csaknem száz százalékgig érvényt szereztek.” 1987.

ÚJ KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS (PALAST DER REPUBLIK) // Naja, megint a szokásos merész tervek meg minden! (1976)

JULIUS, ötéves, felnőtt korában „Tűzoltó” akar lenni („De miért?” — „Mert akkor nem visznek el katonának”; ötéves, mondom, öt) ... és aztán szelíden az atyjához (vagyis az immár ötvenhat éves szerzőhöz) fordul: „És te tulajdonképpen mi akarsz majd lenni, papa?” A fenébe is, tulajdonképpen nem rossz kérdés.

LAPOCSKA A NAPLÓBÓL // J. a zöldségesnél figyelmes lesz erre a kifejezésre: „Mint a legmélyebb békében...” és elcsodálkozik rajta, mert mostanáig, huszonöt éves koráig, még nem hallotta ezt. Egyébként e nyelvfordulat az alacsony burgonyaárakat kommentálja: „Mint a *legmélyebb* békében...” (1982. január 28.)

HAIKU // Itt a robbanófejecském / tik tik tik tik / És köszönet mindenért / (Az őült herceg füzeteiből.)

GYEREKSZÁJ (?) II // „Verseket is tudok” kiáltja fel hozzám a legfeljebb kétesztendő gyerek. — „Akkor mondj egyet!” — „A házak felborulnak / Az utcák felborulnak / Az ablakok kiesnek / És az utcára esnek.” — „De jó, nagyon jó!”

OBERLAUSITZ // Ó honismeret-oktatás a tavaszias zöldben: „Itt balra a jók, jobbra a rosszak tömegsírja!” Ó honismeret-oktatás a tavaszias zöldben: „Itt balra a mieink, jobbra az ellenség tömegsírja!” / Ó honismeret-oktatás a tavaszias zöldben: „Itt balra emezek, jobbra amazok tömegsírja!” (1981–90)

A VILÁG LEGÖREGEBB EMBERE

1

Mindezt a sajtónak köszönhetem

2

A születésnapos leszármazottainak száma kétszázkilenc
Ő maga szerdán jövő szerdán
Százhatvanhat évet számlál
Az öreg Sir Ali Miszlimov
Bólongva közénk számítja magát

3

Naponta dolgozgat még a kertben
Napoleon és Goethe kortársát hosszú
Séták hol ide hol oda vezérlik
A jövő szerdán odahaza marad

4

*Magas koromat köszönöm a Szovjethatalomnak
Allahnak
A Szovjethatalomnak
A munkának*

*Allahnak
Acélos jellememnek
Olyan a szívem mint egy ifjú dzsigité.*

5

Mindezt a sajtónak köszönhetem.

6

Százhatvan éves lesz Sir Ali szerdán
És a kétezredik évnek ah már ma örül
Az olvasó irigyen értesül régebbi lapokból
Hogy százötvenhatodik születésnapján mennyire
Örült ah Sir Ali a Lenin-centenáriumnak

7

Mindezt a sajtónak köszönhetem

8

Percenként nyolcvankettő az érverése
Vérnyomása százharmincötpernyolcvanöt

9

Mindezt a sajtónak köszönhetem

10

De a világ e legöregebb emberének legnagyobb boldogsága
Hogy jövő szerdán továbbadhatja tapasztalatait
Barsavuban az azerbajdzsáni Talis-hegység mélyén
Évszázados tapasztalatait továbbadhatja
A saslik-sütés tárgykörében

1971

LÁTOGATÓ MOSZKVÁBÓL 1954-BEN
AVAGY
TUDAKOZÓDÁS AHMATOVA FELŐL

Bettina Wegnernek

Fagyjev! — Pausztovszkij! — Kornyejszuk!
Iszakovszkij! — Basan! — Scsipacsov!
Ketlinszkaja! — Kasszil! — Katajev!

„— Ah, él-e Ahmatova még?”

Bek! — Lebegyev-Kumacs! — Szjomuskin!
Solohov! — Polevoj! — Lukovszkoj!
Szurkov! — Saginyan! — Libegyinszkij!

„— És él-e Ahmatova még?”

Pervomajszkij! — Fegyin! — Lukonyin!
Igen, él!, s ha ez sem elég:
Asszejev! — Azsajev! — Fagyjev!

„— Él hát, él Ahmatova még?”

1977

TETŰKERESÉS

Nyelvem kiöltöm, hogy megnyálazzam az ujjam.
Fejed lehajtva ülsz fénylő lámpák alatt.
Kihúszom copfodból aranyló csattodat.
Kibomló hajzatod lángol vörösre gyúltan.

Tetveid keresem, arcod végigsimítva,
A választék csíkján, a kagylófül mögött.
Szétpattintom a sok felbukkanó dögöt.
Két körmöm mint fogó: hol csukva hol kinyítvá.

Tetvet keresni szép: a szív dadogva lánghol!
Kinyújtod szent nyakad — tán bitó fenyeget?
Kegyelmet kapsz. Hóhérod, én, kötél helyett
Rángatom tetveid: mazsolát a kalácsból.

Tizenhárom, mondom, huszonkettő, na, negyven,
Velem számolsz s kérded: Megint hármassal fogás?
Hány tetű van, s tetűkölyök, tetűtojás?
A számlálási dühtől rossz leszek, kegyetlen.

Keresem tetveid, ah, az utolsó ott megy,
Ő volna a ravasz, végső tetű-vezér?
Vörös hajad ragyog mint csöppökben a vér.
Meggfogtam tetveid. Enyéim most te fogd meg.

MÉRT CSÁBÍTÓK

Mért csábítók a barát-feleségek?
Arcuk a kézfejünkhöz mért simul,
Hogy máris beledöbbenjen a lélek?
Fálnak szorítjuk őket álnokul.

Bajtársak, már nekikeseredetten
Küzdünk, hirtelen bikák, dühteli.
Szállnak a nők mosolyos kegyelemben,
Szemükben az éj kénes lángjai.

Hol fáj nekik, ha legyűrjük a férfit?
Forró s édes az elárult erény!
Imádkozzunk három rózsafüzérnyit!
Zordak a bírák, a törvény szegény.

ÉBREDÉS W.-BEN

1

Homokórában méreg
esők és szemek kútja

2

Balra a láthatáron
az a hegy s három útja.

1973

EMLÉKMŰ A. W.-NAK

Angelika Woite, a Potsdam-Rehbrücke-i Állami Textiltisztító Vállalat
21 éves munkásnője a következő információval szolgált:

VELEM SEMMIRE SEM MEGY
ÚJSÁG-CÉLOKRA NEM VAGYOK HASZNÁLHATÓ
NEM VAGYOK PÉLDAKÉP
KINYITOM A SZÁMAT

1963

EÖRSI ISTVÁN fordításai